

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Навчальна практика

Educational practice

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

тип дисципліни

обов'язкова

мова викладання

українська

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Навчальна практика» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузей знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта Освітньої програми Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво).

«__» _____ 2025 р. 17 с.

Розробник: Аристова Людмила Сергіївна, кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри музичного мистецтва.

Гарант *О.П. А.14.В. Середня освіта (мистецтво. музичне)* *Л.С. Аристова*

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Навчальна практика» розглянуто на засіданні кафедри музичного мистецтва

Протокол № 2 від «12» 02 2025 р.

Завідувач кафедри

Оксана Стріхар

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Навчальна практика» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського

Протокол № 3 від «6» березня 2025 р.

Голова

Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Навчальна практика» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Навчальна практика» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол №__ від «__» _____ 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій Слободян

© НУК, 2025

© Аристова Л.С.,
2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни.....</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета навчальної практики</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для проходження навчальної практики</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання.....</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма проходження практики</i>	<i>7</i>
<i>6. Організаційно-методичне забезпечення практики.....</i>	<i>9</i>
<i>7. Форми підсумкового контролю.....</i>	<i>10</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	<i>14</i>
<i>9. Вимоги до звіту про практику / підбиття підсумків практики</i>	<i>15</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації.....</i>	<i>16</i>

ВСТУП

Анотація

Навчальна практика є обов'язковим етапом практичного навчання бакалаврів спеціальності А4 Середня освіта Освітньої програми «Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)». Практика складається з 6 кредитів ECTS і спрямована на практичну комплексну підготовку здобувачів вищої освіти до викладання музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтва» в ЗЗСО. Основними цілями практики є: закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання в університеті; набуття практичних навичок роботи з дітьми різного віку та викладання мистецьких дисциплін; розвиток творчих здібностей та педагогічної майстерності; отримання досвіду самостійної роботи; а також підготовка до професійної діяльності вчителя музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво».

Змістом навчальної практики є: ознайомлення з діяльністю закладу загальної середньої освіти (структура, кадри, навчальні плани та методики викладання музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» в ЗЗСО); участь в освітньому процесі (спостереження уроків інтегрованого курсу «Мистецтво» в 1-9 класах, виконання завдань вчителя у якості асистента); виконання педагогічних функцій (допомога викладачам у проведенні занять, підготовка дидактичних матеріалів); та проведення самоаналізу власної діяльності (оцінка набутих компетенцій, визначення сильних сторін та напрямів подальшого професійного розвитку).

Ключові слова: навчальна практика, музичне мистецтво, інтегрований курс «Мистецтво».

Abstract

The Internship Program is a mandatory stage of practical training for Bachelor's students of the educational program "Secondary Education (Art. Musical Art)." This internship consists of 6 ECTS credits and aims at comprehensive practical preparation for higher education students to teach musical art and the integrated "Art" course in general secondary education institutions (GSEIs). The main goals of the internship are: to consolidate theoretical knowledge acquired during university studies; to gain practical skills in working with children of various ages and teaching art disciplines; to develop creative abilities and pedagogical mastery; to acquire experience in independent work; and to prepare for the professional activity of a teacher of musical art and the integrated "Art" course.

The content of the internship includes: familiarization with the activities of a general secondary education institution (its structure, staff, curricula, and teaching methodologies for musical art and the integrated "Art" course in GSEIs); participation in the educational process (observing lessons of the integrated "Art" course in grades 1-9, performing teacher's tasks as an assistant); execution of pedagogical functions (assisting teachers in conducting classes, preparing didactic materials); and conducting self-analysis of one's own activities (assessing acquired competencies, identifying strengths and directions for further professional development).

Keywords: teaching practice, musical art, integrated course "Art".

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	А Освіта	Обов’язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів –		3-й	3-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А4 Середня освіта ОП Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		5-й	5-й
		Лекцій	
		0 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		0 год.	0 год.
Загальна кількість годин – 180		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 (5-й семестр)	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
Самостійної роботи студента – 37 (5-й семестр)		180 год.	180 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: 5-й семестр залік	
		Форма контролю: письмовий звіт з практики	

2. Мета навчальної практики

Мета навчальної практики: набуття студентами-майбутніми вчителями практичних навичок та вмінь, необхідних для ефективної організації та проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» у ЗЗСО.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

II. Фахові:

ФК 2. Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв (живопису, скульптури, архітектури, театру, кіно, дизайну, хореографії тощо) та їх застосування в освітньому процесі.

ФК 3. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів середньої освіти з музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», визначених державними стандартами освіти; структурування навчального матеріалу, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, обираючи оптимальні методи та форми навчання, проектування та організації власної педагогічної діяльності.

ФК 9. Здатність до оволодіння сучасними методами, засобами та технологіями навчання, у тому числі інформаційно-комунікаційними, та їх використання для якісної організації освітнього процесу в ЗЗСО.

3. Передумови для проходження виробничої практики

«Українська мова за професійним спрямуванням», «Педагогіка», «Психологія (загальна та вікова)», «Музично-теоретичні дисципліни (сольфеджіо, гармонія)», «Історія мистецтв», «Методика викладання інтегрованого курсу «Мистецтво»», «Методика музичного навчання та виховання»

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

РН 5. Володіє глибокими знаннями з музичної теорії, історії музики, історії мистецтва та методик викладання музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» в ЗЗСО.

РН 8. Демонструє вміння планувати, проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати урок музичного мистецтва / мистецтва керуючись набутими знаннями, вміннями та навичками з професійно-орієнтованих дисциплін.

РН 15. Володіє сукупністю гностичних, проєктувальних, комунікативних, організаторських умінь; виявляє здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі мистецької й музично-педагогічної діяльності

5. Програма навчальної практики 5-й семестр

Організація і зміст навчальної педагогічної практики по тижням:

Практика, обсягом 6 кредитів ECTS, триває 4 тижні і може проводитися в очному, дистанційному або змішаному форматі (з урахуванням чинного воєнного стану). Основними базами практики є заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО). Студентам призначається методист від бази практики (вчитель інтегрованого курсу «Мистецтво» та / або музичного мистецтва), який здійснює безпосереднє керівництво практичною діяльністю студентів та надає методичну підтримку.

Наскрізне завдання практики (протягом усіх 4-х тижнів):

- 1) ознайомлення з предметною областю та професійною діяльністю, глибоке вивчення особливостей організації освітнього процесу з музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» в ЗЗСО;
- 2) розвиток комунікативних та організаторських умінь, активна взаємодія з учасниками освітнього процесу, участь у командній роботі;
- 3) формування вмінь моделювання та організації педагогічної діяльності, практичне застосування знань для планування, конструювання та аналізу уроків / позакласних заходів;
- 4) оволодіння сучасними освітніми технологіями, використання ІКТ у процесі підготовки та організації освітньої діяльності;
- 5) самоактуалізація та самокорекція, рефлексія власної діяльності та визначення шляхів професійного розвитку.

1-й тиждень - Організаційно-ознайомчий та методична підготовка в ЗЗСО (1.5 кредити)

Очний формат: знайомство з адміністрацією ЗЗСО, викладачами інтегрованого курсу «Мистецтво», музичного мистецтва. Детальне ознайомлення з навчальними планами, програмами (типовими освітніми програмами для 1-2-х, 3-4-х класів, модульними та навчальними програмами для 5-9-х класів), підручниками, робочими зошитами тощо для учнів з інтегрованого курсу «Мистецтво» (1-9 класи): 1-7 клас (блок музичного мистецтва), 8-9 загальний курс «Мистецтво» та матеріально-технічною базою. Активне відвідування уроків вчителя мистецтва / музичного мистецтва в 1-9-х класах з метою спостереження за його діяльністю, методиками організації освітнього процесу та спілкування з учнями. Розподіл індивідуального практичного навантаження. Допомога вчителю у підготовці планів-конспектів уроків музичного мистецтва для 1-7-х класів та інтегрованого курсу «Мистецтво» для 8-9 класів.

Дистанційний/змішаний формат: віртуальна зустріч з адміністрацією та керівником практики, ознайомлення з електронними версіями навчальних планів, програм (типових освітніх програм для 1-2-х, 3-4-х класів, модульних та навчальних програм для 5-9-х класів), підручниками та робочими зошитами для учнів; онлайн-екскурсія (за технічної можливості), ознайомлення з онлайн-платформами. Отримання індивідуального завдання в електронному вигляді. Допомога вчителю у підготовці планів-конспектів з використанням онлайн-інструментів.

Самостійна робота: поглиблений аналіз навчальних програм, навчальної та методичної літератури з інтегрованого курсу «Мистецтво» (1-9 класи). Підготовка уточнюючих питань до керівника практики. Збір інформації про ЗЗСО для звіту з практики. Ведення щоденника практики.

2-й тиждень - Спостереження та допомога в організації освітнього процесу в ЗЗСО (1,5 кредита):

Очний формат: продовження спостереження за проведенням уроків інтегрованого курсу «Мистецтво» в 1-9 класах, акцентуючи увагу на інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва та інших мистецтв. Допомога вчителю у підготовці та проведенні окремих етапів уроків (пояснення, опитування, організація практичної роботи, перевірка завдань тощо). Участь у позакласній роботі мистецького спрямування (підготовка казкового ігрового квесту з мистецтва для учнів початкових класів).

Дистанційний/змішаний формат: спостереження за онлайн-уроками / записами уроків, аналіз використання різних методів та форм навчання. Допомога вчителю у підготовці дидактичних матеріалів з використанням онлайн-інструментів. Створення презентацій, відеоматеріалів для уроків.

Самостійна робота: аналіз відвіданих уроків, написання самоаналізу. Підготовка матеріалів для позакласного заходу. Збір інформації про методи роботи вчителя для звіту.

3-й тиждень: Підготовка та проведення позакласного заходу (1,5 кредита):

Очний формат: розробка сценарію та проведення позакласного заходу для учнів початкової школи (казковий квест, музична гра, вистава тощо (на вибір студентів)) з музичного мистецтва / інтегрованого курсу «Мистецтво» під керівництвом методиста. Залучення учнів до активної участі у заході. Підготовка звітних матеріалів про проведений захід (фото, відео, відгуки).

Дистанційний/змішаний формат: розробка сценарію та онлайн-проведення позакласного заходу для учнів початкової школи. Використання інтерактивних платформ та онлайн-інструментів. Підготовка звітних матеріалів про проведений захід.

Самостійна робота: репетиція та підготовка до проведення позакласного заходу. Оформлення звіту про проведений захід. Збір інформації про позакласну роботу в ЗЗСО для звіту.

4-й тиждень: Аналіз та узагальнення досвіду, підготовка звіту (1 кредит):

Очний формат: аналіз власної діяльності під час практики, оцінка набутих компетентностей. Узагальнення досвіду роботи в ЗЗСО. Підготовка звіту про практику. Підготовка презентації для захисту практики.

Дистанційний/змішаний формат: аналіз власної діяльності під час практики. Узагальнення досвіду роботи в ЗЗСО. Підготовка звіту про практику в електронному вигляді. Підготовка презентації для захисту практики.

Самостійна робота: завершення оформлення звіту з практики. Підготовка до захисту практики. Рефлексія щодо набутого досвіду та визначення напрямів подальшого професійного розвитку (самоактуалізація та самокорекція).

Після завершення практики (протягом 10 робочих днів) відбувається підсумкова конференція з захисту практики. Студенти здійснюють фінальну підготовку презентації до захисту практики та її захист перед комісією кафедри музичного мистецтва університету. Цей період також використовується для глибокої рефлексії щодо всього періоду проходження практики, аналізу досягнутих результатів та визначення конкретних шляхів подальшого професійного розвитку.

6. Організаційно-методичне забезпечення практики

Навчальна практика має комплексний характер, інтегруючи різні види професійної діяльності. Це дозволяє майбутнім учителям отримати цілісне уявлення про майбутню професію та сформувати широкий спектр компетентностей.

1. Поєднання теоретичної та практичної підготовки (ЗК2, РН5). Практика не обмежується лише спостереженням та допомогою на заняттях, вона передбачає також поглиблене опрацювання методичної та навчальної літератури, аналіз навчальних програм та методик викладання музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» в ЗЗСО. Це дозволяє поєднати теоретичні знання з практичними навичками, забезпечуючи ЗК2 (знання й розуміння предметної області та професійної діяльності). Майбутні вчителі мають володіти глибокими знаннями з музичної теорії, історії музики, історії мистецтва та методик викладання (РН5) і застосовувати їх на практиці при проведенні позакласного заходу.

2. Інтеграція різних видів педагогічної діяльності (ФК2, ФК3, РН8). Практика охоплює різні форми педагогічної роботи, сприяючи ФК2 (здатності до інтеграції знань) та ФК3 (здатності моделювати зміст освіти та організовувати педагогічну діяльність). Це включає: спостереження уроків інтегрованого курсу «Мистецтво» в 1-9-х класах (студенти отримують досвід аналізу діяльності досвідчених вчителів, вивчаючи різні методики та прийоми навчання); допомога вчителю (практиканти беруть участь у підготовці та проведенні окремих етапів уроків, що дозволяє застосовувати отримані знання та навички на практиці (РН8 (демонструє вміння планувати, проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати урок))); позакласна робота (студенти залучаються до організації та проведення музичних заходів (наприклад, казкових квестів, ігор, вистав тощо) для учнів початкової школи, що сприяє розвитку їхніх організаторських та комунікативних навичок).

3. Взаємодія з різними суб'єктами освітнього процесу (ЗК6, РН15). Під час практики студенти взаємодіють з учнями різних вікових категорій, викладачами та адміністрацією ЗЗСО. Це сприяє розвитку ЗК6 (здатності до міжособистісної взаємодії та роботи у команді). Вони набувають досвіду спілкування з представниками інших професійних груп, вчать знаходити індивідуальний підхід до дітей та ефективно співпрацювати з колегами, що розвиває у студентів комунікативні уміння (РН15), що є ключовим для успішної педагогічної діяльності.

4. Розвиток професійних компетентностей та управління освітньою діяльністю (ФК3, ФК9). Практика сприяє ФК3 (здатності моделювати зміст освіти), оскільки студенти аналізують навчальні програми та методики, а також ФК9 (здатності до оволодіння сучасними методами, засобами та технологіями навчання). Студенти вчать проектувати та організовувати власну педагогічну діяльність, обираючи оптимальні методи та форми навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

5. Застосування сучасних технологій. Практика передбачає активне використання інформаційно-комунікаційних технологій (ФК9) для підготовки дидактичних матеріалів, створення презентацій, відеоматеріалів для уроків та позакласних заходів, а також для організації дистанційного навчання (за потреби), що відповідає сучасним вимогам до професії вчителя.

6. Рефлексія та самоаналіз (РН15). Важливим елементом практики є постійний аналіз власної діяльності, виявлення сильних та слабких сторін, визначення шляхів подальшого професійного розвитку. Це сприяє самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції (РН15) у процесі мистецької й музично-педагогічної діяльності.

7. Адаптація до різних форматів навчання. Зважаючи на сучасні реалії (зокрема, воєнний стан), практика може проводитися в різних форматах: очному, дистанційному або змішаному, що вимагає від студентів гнучкості та вміння адаптуватися до різних умов.

7. Форми підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Контроль практики передбачає перевірку стану відвідування студентами закладу і дотримання режиму роботи установи, в якій вони її проходять, ведення щоденника, в якому занотовуються мета практичних завдань, умови та хід їх виконання. Після виконання завдань практики студенти складають розгорнутий звіт про особливості її проходження. Фахівець, за роботою якого спостерігає практикант, ставить підпис у щоденнику студента і тим засвідчує, що студент дійсно виконував завдання з практики, брав участь у тому чи іншому виді роботи. Підставою для зарахування практики є повне виконання програмних завдань і відгук з місця проходження практики.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Організаційно - методична підготовка	Критерії оцінювання
1-3	Повнота та системність ознайомлення з базою практики (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент виявив виняткову ініціативність та глибоко ознайомився з усіма аспектами діяльності бази практики (структура, функціонал відділів, кадровий склад, матеріально-технічна база). Здатний системно та логічно викласти інформацію про організацію. <i>2 бали:</i> Студент ознайомився з основними аспектами діяльності бази практики. Має загальне уявлення про її структуру та функціонування, але не продемонстрував глибокого занурення або самостійного пошуку додаткової інформації. <i>1 бал:</i> Студент поверхнево ознайомився з базою практики, має фрагментарні знання про її діяльність. Не виявив достатньої ініціативи у вивченні організаційних аспектів.
1-3	Якість планування та ефективність організації власної роботи на практиці (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент розробив чіткий, реалістичний та детальний план своєї роботи на практиці, що відображає усі етапи та завдання. Демонструє високу самоорганізацію, ефективне використання часу та ресурсів для досягнення поставлених цілей. <i>2 бали:</i> Студент мав план роботи, але він був дещо загальним або не враховував усі можливі аспекти. Загалом ефективно організовував свою діяльність, але були незначні прорахунки або затримки. <i>1 бал:</i> Студент не мав чіткого плану роботи або його план був нереалістичним/неповним. Відзначалася низька самоорганізація, що призводило до неефективного використання часу та труднощів у виконанні завдань.
1-3	Глибина аналізу та розуміння нормативної та навчально-методичної документації (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент самостійно та повноцінно ознайомився з усією необхідною документацією (навчальні плани, програми, розклади, методичні рекомендації, нормативні акти). Здатний до критичного аналізу, виявлення взаємозв'язків між документами та застосування отриманої інформації у практичній діяльності. <i>2 бали:</i> Студент ознайомився з основною документацією, але його аналіз був поверхневим. Розуміє загальний зміст, але не завжди бачить глибинні зв'язки або не здатний застосувати знання у нетипових

	ситуаціях. <i>1 бал:</i> Студент виявив незацікавленість або труднощі в ознайомленні з документацією. Має мінімальні знання про її зміст та призначення, що негативно впливає на його практичну діяльність.
1-3	Вміння вести та оформлювати звітну документацію практики (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент веде звітну документацію (щоденник практики, індивідуальне завдання тощо) зразково: чітко, послідовно, бездоганно дотримуючись усіх вимог щодо змісту, форми та термінів. Демонструє високу відповідальність та акуратність. <i>2 бали:</i> Студент веде звітну документацію відповідно до вимог, але можуть бути незначні неточності в оформленні або затримки у поданні. Загалом відповідально ставиться до цього аспекту. <i>1 бал:</i> Студент недбало веде звітну документацію, допускає значні помилки у змісті та оформленні. Часто порушує терміни подання, що свідчить про низьку відповідальність.
1-3	Ініціативність та самостійність у вирішенні організаційно-методичних завдань (до 3 балів) <i>3 бали:</i> Студент активно та ініціативно виявляє організаційно-методичні завдання, пропонує шляхи їх вирішення та самостійно реалізує їх. Демонструє високий рівень самостійності та здатності до прийняття рішень. <i>2 бали:</i> Студент виконує організаційно-методичні завдання за вказівкою керівника, але не завжди проявляє власну ініціативу. Потребує незначного контролю та консультацій. <i>1 бал:</i> Студент пасивний у вирішенні організаційно-методичних завдань, чекає чітких вказівок. Виявляє низьку самостійність, потребує постійного контролю та допомоги.
	<i>5-й семестр</i> <i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів</i>

Практична педагогічна діяльність	Критерії оцінювання
57-70	<i>Спостереження уроків:</i> студент демонструє винятковий рівень аналітичного мислення під час спостереження. Фіксує найменші деталі, проводить глибокий системний аналіз уроків, виявляє інноваційні підходи вчителя та обґрунтовує їхню ефективність. Володіє глибокими знаннями предметної області, історії мистецтва та методик, здатний інтегрувати знання з різних галузей. <i>Допомога вчителю:</i> студент проявляє високу ініціативу, самостійно виявляє потреби та пропонує ефективні рішення. Активно застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні технології для підготовки та організації освітнього процесу. Демонструє здатність до роботи у команді, спілкування з різними професійними групами. <i>Позакласний захід:</i> студент є лідером у підготовці та проведенні позакласного заходу. Демонструє оригінальність та інноваційність у сценарії та організації. Захід проводиться на найвищому рівні, повністю захоплює дітей, сприяє їхньому творчому розвитку. Проявляє високі комунікативні та організаторські здібності, здатність до самоактуалізації та саморозвитку.

43-56	<i>Спостереження уроків:</i> студент активно та цілеспрямовано спостерігає за уроками, фіксує деталі методики, виділяє ефективні прийоми. Аналіз уроків є ґрунтовним, студент вміє обґрунтовувати свої спостереження, виявляє взаємозв'язки між діями вчителя та реакцією учнів. Демонструє добрі знання предметної області та методик. <i>Допомога вчителю:</i> студент проявляє ініціативу в допомозі вчителю, може самостійно пропонувати рішення або удосконалення. Ефективно готує дидактичні матеріали, адаптуючи їх до потреб учнів. Вміє працювати в команді з вчителем. <i>Позакласний захід:</i> студент активно та креативно бере участь у розробці сценарію та організації заходу. Проводить захід з високим рівнем залучення дітей, встановлює ефективну комунікацію, створює позитивну атмосферу. Захід є цікавим та пізнавальним для учнів.
29-42	<i>Спостереження уроків:</i> студент активно спостерігає за уроками, фіксує важливі елементи методики та взаємодії. Аналіз уроків містить спроби пояснити вибір вчителем тих чи інших методів, хоча не завжди глибоко. Демонструє базове розуміння предметної області. <i>Допомога вчителю:</i> студент виконує доручення вчителя відповідально, з розумінням мети. Може запропонувати невелику допомогу або покращення в рамках задачі. Готує дидактичні матеріали відповідно до вимог. <i>Позакласний захід:</i> студент активно бере участь у підготовці та проведенні позакласного заходу, допомагає з організацією. Захід проводиться з деяким залученням дітей, є спроби налагодження комунікації.
15-28	<i>Спостереження уроків:</i> студент пасивно спостерігає за уроками, фіксує лише очевидні моменти. Аналіз уроків поверховий, часто зводиться до переказу побаченого, без глибокого осмислення методичних прийомів. <i>Допомога вчителю:</i> студент виконує завдання лише за прямим дорученням, з мінімальною ініціативою. Можливі помилки або неточності у виконанні доручень. <i>Позакласний захід:</i> студент бере мінімальну участь у підготовці. Захід проводиться формально, без залучення дітей, з видимими організаційними недоліками. Комунікація з дітьми обмежена.
0-14	<i>Спостереження уроків:</i> студент не демонструє активності під час спостереження, не фіксує ключові аспекти уроків, не ставить запитань. Аналіз уроків відсутній або вкрай поверховий, не відображає розуміння методик. <i>Допомога вчителю:</i> студент не проявляє ініціативи, не виконує або виконує завдання формально, без розуміння їхньої мети та впливу на освітній процес. <i>Позакласний захід:</i> студент не бере участі в підготовці або демонструє повну нездатність до організації та проведення заходу. Відсутня комунікація з дітьми.
	<i>5-й семестр</i> <i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 70 балів</i>

Звітна документація та рефлексія	Критерії оцінювання
1-3	Повнота та коректність оформлення звіту з практики (до 3 балів) 3 бали: Звіт є вичерпним, містить усі необхідні розділи та додатки. Оформлений відповідно до встановлених вимог (методичні рекомендації), бездоганна мова, відсутні граматичні та стилістичні помилки. Дотримано всіх термінів подачі. 2 бали: Звіт містить усі основні розділи, але можуть бути незначні недоліки в повноті інформації або оформленні. Можливі поодинокі незначні помилки у мові. Загалом відповідає вимогам. 1 бал: Звіт неповний, відсутні окремі розділи або додатки. Містить суттєві помилки в оформленні, мові та/або змісті. Поданий із значним запізненням.
1-3	Змістовність та якість презентації результатів практики (до 3 балів) 3 бали: Презентація є чіткою, логічною, інформативною та візуально привабливою. Студент вміє виділити ключові моменти, грамотно структурувати інформацію, відповідає на питання впевнено та аргументовано. Використовує сучасні інструменти презентації. 2 бали: Презентація містить основну інформацію, але може бути дещо менш структурованою або візуально привабливою. Студент впевнено відповідає на більшість питань, але можуть виникати невеликі труднощі. 1 бал: Презентація нечітка, неінформативна, має значні недоліки у структурі або візуальному оформленні. Студент невпевнено відповідає на питання або не може чітко сформулювати основні висновки.
1-3	Глибина та об'єктивність самоаналізу діяльності (до 3 балів) 3 бали: Студент демонструє глибокий та об'єктивний самоаналіз своєї діяльності на практиці. Чітко визначає власні сильні сторони, виявляє конкретні зони для покращення, аналізує причини успіхів/невдач та пропонує реалістичні шляхи подальшого професійного розвитку. 2 бали: Самоаналіз є загалом об'єктивним, студент визначає основні аспекти своєї діяльності. Проте, може бути недостатньо глибоким у виявленні причин або формулюванні конкретних кроків для розвитку. 1 бал: Самоаналіз поверхневий, студент здебільшого констатує факти, не виявляє глибокого розуміння причин своєї діяльності або не формулює чітких висновків щодо власного розвитку.
1-3	Здатність до рефлексії та формулювання висновків (до 3 балів) 3 бали: Студент виявляє високу здатність до рефлексії, осмислення отриманого досвіду. Вміє узагальнювати результати, робити обґрунтовані висновки щодо впливу практики на формування професійних компетентностей та окреслювати перспективи своєї майбутньої діяльності. 2 бали: Студент здатний до рефлексії та формулювання висновків, але вони можуть бути не завжди чіткими або достатньо глибокими. 1 бал: Студент відчуває труднощі з рефлексією та формулюванням висновків. Висновки є загальними або не відображають суті отриманого досвіду.
1-3	Дотримання термінів та вимог щодо подачі звітної документації (до 3 балів) 3 бали: Уся звітна документація (щоденник, звіт, індивідуальне завдання тощо) подана своєчасно, без затримок, згідно з встановленими термінами. Демонструє високу відповідальність та організованість.

	<i>2 бали:</i> Документація подана з незначними затримками або потребувала нагадувань. Загалом студент дотримується вимог щодо термінів, але не завжди ідеально. <i>1 бал:</i> Документація подана із значним запізненням, або частина документації відсутня. Студент ігнорує встановлені терміни, що свідчить про низьку відповідальність.
	<i>5-й семестр</i> <i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів</i>

5-семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Організаційно-методична підготовка (ознайомлення з базою практики, планування роботи, аналіз документації).	15 балів	15 балів
Практична педагогічна діяльність (спостереження за діяльністю вчителя, допомога в проведенні уроків, проведення позакласного заходу, розробка навчальних матеріалів, аналіз уроків).	70 балів	70 балів
Звітна документація та рефлексія (оформлення звіту, презентація, самоаналіз).	15 балів	15 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

5-й семестр

Денне відділення		Заочне відділення	
Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
Організаційно-методична підготовка	15	Організаційно-методична підготовка	15
Практична педагогічна діяльність	70	Практична педагогічна діяльність	70
Звітна документація та рефлексія (проектна) робота	15	Звітна документація та рефлексія	15
Залік		Залік	
	100	Сума	100

9. Вимоги до звіту про практику / підбиття підсумків практики

9.1. Вимоги до звіту про практику

У встановлений термін, не пізніше 10 днів після закінчення практики, матеріали практики узагальнюються і формуються в спеціальну папку, яка представляється на кафедру (в комісію по захисту практики).

Студенти представляють наступні звітні документи:

1. Щоденник з проходження навчальної практики. Записи в щоденнику повинні відображати зміст практики (облік виконаної роботи по дням) за весь період практики, їх аналіз та індивідуальний план роботи. Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт з аналізом і висновками, вказуються завдання практики за датами виконання. Практиканту щодня відводиться година для оформлення документації, заповнення щоденника.
2. Звіт про виконання практики (з фото-відео матеріалами). Зміст звіту оформляється на підставі щоденника практики. У звіті відображається в узагальненому вигляді вся виконана робота, дається перелік наступного:
 - а) загальна характеристика бази практики;
 - б) відомості про виконання завдань;
 - в) результати виконання індивідуальних / групових завдань;
 - г) самоаналіз практичної діяльності, який містить оцінку досягнутих результатів (рівень і обсяг поставлених завдань, конкретний досвід діяльності в рамках спеціальності і т.д.). Необхідно вказати, чи сприяло проходження практики поглибленню професійних компетентностей; чи змінилося уявлення про майбутню професію; які нові для себе аспекти майбутньої діяльності були виявлені (як позитивні, так і негативні), вказати, які запам'яталися особливі моменти практики; відзначити, що викликало труднощі при проходженні практики;
 - д) висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики;
 - є) список використаних джерел.
 - ж) додатки – подається розроблений сценарій проведеного позакласного заходу (колективний).
3. Відгук керівника з місця практики. Відгук завіряється підписом з вказівкою прізвища і посади керівника практики, а також печаткою установи. Від кафедри відгук надає керівник практики.

9.2. Підбиття підсумків практики

Після завершення визначеного терміну навчальної практики, здобувачі вищої освіти зобов'язані відзвітувати про виконання програми практики та індивідуального завдання. Ключовою формою звітності є письмовий звіт, який, разом з усіма необхідними документами, встановленими університетом (щоденником практики, відгуком керівника від бази практики), подається керівнику практики від кафедри для рецензування. Передбачена можливість подачі цієї документації в електронному вигляді.

Захист звіту відбувається перед фаховою комісією, склад якої призначається завідувачем кафедри музичного мистецтва. До комісії обов'язково входять викладачі кафедри, що забезпечують експертну оцінку, а також, за можливості та доцільності, залучається представник від бази практики. Присутність керівника від бази практики значно посилює об'єктивність оцінювання, адже він може надати безпосередній зворотний зв'язок щодо практичних умінь студента в реальних умовах.

Завершальним етапом є підсумкова конференція практики. Під час цієї конференції студенти представляють свої публічні звіти, обговорюються їхні досягнення, аналізуються виклики та можливості для подальшого вдосконалення. Учасники конференції (викладачі,

студенти, представники баз практики) активно обмінюються думками щодо ходу практики, обговорюють зауваження та пропозиції, ретельно аналізують представлену звітну документацію. На основі всебічного обговорення узагальнюються підсумки практики, надається комплексна характеристика та оцінка діяльності кожного практиканта, акцентуючи увагу на рівні сформованості ключових компетентностей. Найцікавіші матеріали та результати, отримані за підсумками практики, можуть бути в подальшому інтегровані в навчальну та наукову роботу кафедри, збагачуючи освітній процес реальним досвідом.

До захисту практики допускаються лише ті студенти, які не лише своєчасно, але й у повному обсязі виконали програму практики та надали на кафедру усю встановлену звітну документацію, дотримуючись визначених термінів.

Сам процедура захисту передбачає усний публічний звіт студента-практиканта, на який відводиться до 7-8 хвилин. Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії. Зміст усного звіту має обов'язково включати детальний опис виконаної роботи, аналітичні висновки щодо набутих знань та навичок, а також обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення як самої програми практики, так і освітнього процесу в цілому.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання ч.1: навч. метод. посібник. Миколаїв: РАЛ-поліграфія, 2024. 277 с.
2. Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання ч.2: навч.-метод. посібник. Миколаїв : Іліон, 2021. 444 с.
3. Аристова Л.С., Чен Н.В. Мистецтво: підручник для 5 кл. закладів загальної середньої освіти. К.: УОВЦ «Оріон», 2022. 224с., іл.
4. Аристова Л.С., Чен Н.В. Мистецтво: підручник для 6 кл. закладів загальної середньої освіти. К.: УОВЦ «Оріон», 2023. 224с., іл.
5. Аристова Л.С., Чен Н.В. Мистецтво: підручник для 1 кл. закладів загальної середньої освіти. К.: УОВЦ «Оріон», 2023. 128с., іл.
6. Аристова Л.С., Чен Н.В. Мистецтво: підручник для 2 кл. закладів загальної середньої освіти. К.: УОВЦ «Оріон», 2024. 128с., іл.
7. Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 3 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.
8. Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 4 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2021. 144 с.
9. Масол Л. М., Гайдамака О. В., Белкіна Е. В., Калініченко О. В., Руденко І. В. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
10. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво: підруч. для 6 кл. Харків: Сиція, 2014. 160 с.: іл.. /Наказ МОН України від 07.02.2014р. №123
11. Масол Л. М., Аристова Л. С. Музичне мистецтво: підруч. для 7 кл. Харків: Сиція, 2015.144 с.: іл.. /Наказ МОН України від 20.07.2015р. №777

Допоміжна література

1. Букреєва Г.Б. Цікава музика: Музично-дидактичні ігри. 5 – 8 класи: Навч. посібник для учнів основної школи. Тернопіль: Навчальна книга- Богдан, 2003. 104 с.
2. Кушка Я. С. Методика музичного виховання дітей. Вид. друге, доопрацьоване. Навч. посібник для вищих навч. закл. культури і мистецтв І-ІІ

- рівнів акредитації у 2-х частинах. Ч.1. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 216 с.
3. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посібник. К.: Либідь, 2001. 272 с.
 4. Ростовський О. Я. Взаємодія різних видів мистецтва на уроках музики: Методичні рекомендації. К.: Освіта, 1991. 48 с.
 5. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 272 с.
 6. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі: Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 216 с.
 7. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
 8. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти: Навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 472 с.
 9. Черкасов В. Ф. Вокально-хорова робота й формування співацьких навичок учнів на уроках музичного мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Вип. 107_1. С.26-36.

Інформаційні ресурси в інтернет

- <https://www.genial.ly/> Genially: платформа для створення інтерактивних презентацій, інфографіки, навчальних матеріалів
- <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti> Державний стандарт початкової загальної освіти.
- <http://old.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/> Державний стандарт повної загальної середньої освіти.
- https://osvita.ua/doc/files/news/928/92805/1_tipova_programa.pdf Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 5-9 класи
- <https://drive.google.com/file/d/1MuHajU0pMiPnv7lNWRvu8rrXoMYz6D7H/view> Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О.В.)
- <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко.
- <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна.
- <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського